

Дата: 09.12.2022

Група: 34

Предмет: Захист України

УРОК 7

ТЕМА: «Правила безпечної поведінки в умовах наявності мін та вибухонебезпечних предметів. Алгоритм дій при виявленні вибухонебезпечних пристроїв»

МЕТА:

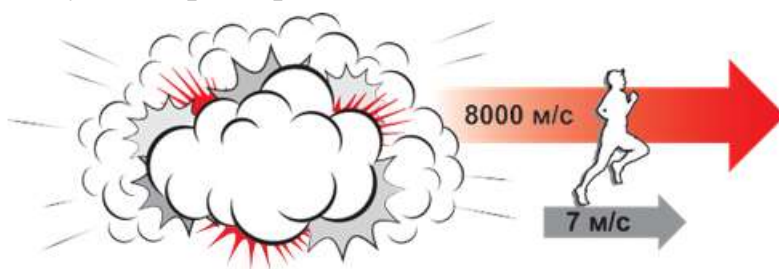
- Вивчити правила безпечної поведінки в умовах наявності мін та вибухонебезпечних предметів
- Розглянути алгоритм дій при виявленні вибухонебезпечних пристроїв
- Виховати інформаційно-освічену особу, цікавість до обраної професії, дисципліну та уважність

Вивчення нового матеріалу:

1. Механізм мінно-вибухової травми

Міни та вибухові пристрої можуть завдати тяжких травм, які приводять до постійної інвалідності. Часто міни є причиною ампутації кінцівок.

Механізм мінно-вибухової травми добре відомий. Як зазначалось вище, міни та більшість вибухових пристроїв серійного виробництва складаються з вибухової речовини та металевої оболонки. Під час детонації (активації) вибухової речовини металева оболонка розривається – формується багато дрібних металевих уламків (осколків). Уламки та безпосередньо вибух можуть травмувати людину. Виділяють 4 види травмуючих факторів

Мал. 3

1. Первинна дія. На початку вибуху на організм діє ударна хвиля. Фактично на людину насувається «стіна повітря» з швидкістю 8 000 м/с, для порівняння швидкість людини 7 м/с, швидкість ураганного вітру 40 м/с (мал. 3).

Чим більша кількість вибухівки та чим ближче знаходиться людина тим тяжчою буде травма. Результатом дії можуть бути масивні травми внутрішніх органів, переломи кісток, травматичні ампутації, розчавлення м'яких тканин.

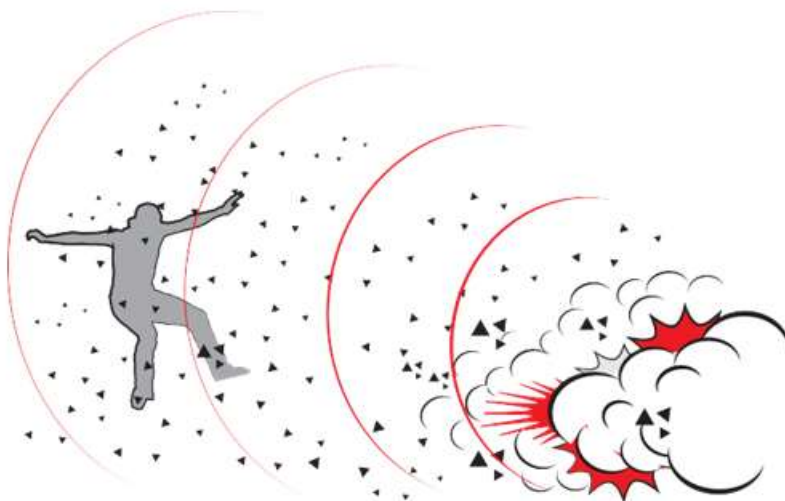
Мал. 3

2. Вторинна дія. Осколкові поранення. Після вибуху формуються осколки, які на великій швидкості розлітаються у різні боки та наносять поранення.

Слід пам'ятати, що під час вибуху прискорення також можуть зазнавати предмети, які знаходяться навколо – частинки розбитого скла, ґрунт або каміння.

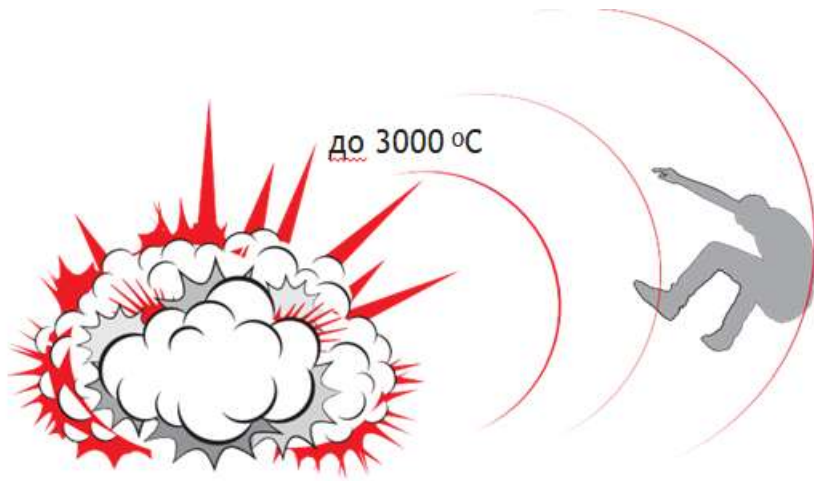
Осколки, зазвичай, неправильної форми, тому рани мають рваний характер. Локалізація ран та їх тяжкість залежить від того, на якій відстані знаходиться людина від епіцентру вибуху (*мал. 3*).

3. Третинна дія. Зіткнення людини з іншими предметами, падіння. Вибухова хвиля, яка формується під час вибуху може збивати людей з ніг, відкидати їх на довколишні об'єкти, піднімати в повітря різні предмети з навколишнього середовища, які падають та травмують людину (*мал. 4*).

Мал. 4

4. Четвертинна дія. Під час вибуху формується вогняна куля, температура якої може досягати 3000 °С. Вона може викликати опіки у людини (найчастіше це відкриті частини тіла – обличчя, кисті рук), а на місцевості можуть виникнути пожежі (*мал. 5*).

Мал. 5

Також під час вибуху утворюються шкідливі продукти горіння та токсичні гази – вони негативно впливають на наш організм, при їхньому вдиханні пошкоджуються верхні дихальні шляхи та легені. Це може викликати порушення дихання.

Від вторинної та третинної дії вибуху може захистити нерухома конструкція (дерево, стовп, стіна, тощо) – якщо це можливо, слід за неї заховатись.

Якщо виникають пожежі чи є небезпека обрушення будівлі – слід негайно покинути це місце.

2. Поведінка на місці події після вибуху

перше: якщо є можливість, слід сховатися за дерево, стовп тощо.

друге: слід заспокоїтися та оглянути себе на випадок пошкоджень. Якщо у Вас є травми – надати самопомогу. У випадку, якщо Ви не один, слід оцінити стан того, хто поряд та, за необхідності, надати допомогу.

Третє: якщо місце небезпечне (пошкоджені будівлі, пожежа), слід негайно його залишити, якщо місцевість відкрита, слід повертатись по своїх попередніх слідах.

Четверте: одразу після залишення небезпечної зони, за можливості, слід зателефонувати до служб порятунку (від зони вибуху необхідно відійти щонайменше на 10 метрів – сигнал мобільного телефону може спровокувати детонацію іншого вибухового пристрою), чітко відповідати на запитання диспетчера та дотримуватись його вказівок.

3. Що робити у разі виявлення наземної міни

Якщо під час прогулянки ви побачили підозрілий предмет, схожий на міну, варто запам'ятати кілька простих правил:

- **Не підходьте занадто близько.**
- **В жодному разі не чіпайте.**
- **Негайно телефонуйте рятувальникам (101) або в поліції (102).**

Рятувальникам скажіть точну адресу та орієнтири місця, де ви виявили міну.

Телефонувати поліції потрібно на безпечній відстані від вибухонебезпечного предмету, аби він не спрацював (безпечна відстань **300 м**).

Після дзвінка варто вимкнути мобільний телефон, оскільки міна може бути радіокерована.

Категорично забороняється:

- торкатися міни;
- пересувати її;
- намагатися розібрати;
- накривати чимось;
- заносити у приміщення;
- вдаряти по ній;
- кидати у водойму;
- розпалювати поряд багаття або кидати різні предмети;
- закопувати у землю.

Під вибухонебезпечними предметами слід розуміти будь-які пристрої, засоби, підозрілі предмети, що здатні за певних умов вибухати.

До вибухонебезпечних предметів належать:

• **вибухові речовини** — хімічні з'єднання або суміші, здатні під впливом певних зовнішніх дій (нагрівання, удар, тертя, вибух іншого вибухового пристрою) до швидкого хімічного перетворення, що саморозповсюджується, з виділенням великої кількості енергії і утворенням газів.

• **боєприпаси** - вироби військової техніки одноразового вживання, призначені для враження живої сили супротивника. **До боєприпасів належать:**

- бойові частки ракет;
- авіаційні бомби;
- артилерійські боєприпаси (снаряди, міни);
- інженерні боєприпаси (протитанкові і протипіхотні міни);
- ручні гранати;
- стрілецькі боєприпаси (набої до пістолетів, карабінів, автоматів тощо);

• **піротехнічні засоби:**

- патрони (сигнальні, освітлювальні, імітаційні, спеціальні);
- вибухові пакети;
- петарди;
- **ракети (освітлювальні, сигнальні);**
- **гранати;**
- **димові шашки.**

• **саморобні вибухові пристрої** - пристрої, в яких застосований хоча б один елемент конструкції саморобного виготовлення:

- **саморобні міни-пастки;**
- **міни-сюрпризи**, що імітують предмети домашнього побуту, дитячі іграшки або речі, що привертають увагу.

Зазвичай, при знаходженні серійних мін, снарядів, гранат дорослі негайно викликають фахівців, які огорожують район і знешкоджують небезпечні знахідки. Інша справа – діти. Природна цікавість спонукає їх до небезпечних експериментів.

Діти підкладають боєприпаси у багаття, випробують їх на міцність ударами, намагаються розібрати, приносять додому, у двір, до школи. Тому так важливо пояснити учням наслідки подібних дій, навчити правилам поведінки у таких ситуаціях.

У разі знаходження вибухонебезпечного пристрою **ЗАБОРОНЕНО**:

- наближатися до предмета;
- пересувати його або брати до рук;
- розряджати, кидати, вдаряти по ньому;
- розпалювати поряд багаття або кидати до нього предмет;
- приносити предмет додому.

Необхідно негайно повідомити міліцію або дорослих про знахідку!

Земля таїть багато небезпечних знахідок, на які можна натрапити під час прогулянок лісом, походів і стати їх жертвами, навіть, не підозрюючи про це. Ніхто не може гарантувати, що у землі під багаттям, розкладеним на лісовій галявині, немає снарядів часів війни.

Під час прогулянок в лісі або в туристичному поході:

1. ретельно вибирати місце для багаття. Воно повинно бути на достатній відстані від траншей і окопів, що залишилися з війни;
2. перед розведенням багаття в радіусі п'яти метрів перевірити ґрунт на наявність вибухонебезпечних предметів шупом (або обережно зняти лопатою верхній шар ґрунту, перекопати землю на глибину 40-50 см);
3. користуватися старими багаттями не завжди безпечно, адже там можуть виявитися підкинуті військові «трофеї» або такі, що не вибухнули;
4. у жодному випадку не підходити до знайдених багать, що горять (особливо вночі). В цьому багатті може виявитися предмет, що може вибухнути.

Практично всі вибухові речовини чутливі до механічних дій і нагрівання. Поводження з ними вимагає граничної уваги і обережності.

Слід пам'ятати, що розмінуванням, знешкодженням або знищенням вибухонебезпечних предметів займаються тільки підготовлені фахівці-сапери, допущені до цього виду робіт.

У разі знаходження підозрілого предмета у під'їзді будинку, потрібно опитати сусідів, можливо, він належить їм. У разі неможливості встановити власника — негайно повідомити про знахідку до найближчого відділення міліції, до військкомату, органів місцевого самоврядування, підрозділу ДСНС за телефоном «101».

У разі знаходженні вибухонебезпечного пристрою:

1. Негайно повідомити чергові служби органів внутрішніх справ, цивільного захисту;
2. Не підходити до предмету, не торкатися і не пересувати його, не допускати до знахідки інших людей;
3. Припинити всі види робіт в районі виявлення вибухонебезпечного предмету.
4. Не користуватися засобами радіозв'язку, мобільними телефонами (вони можуть спровокувати вибух).

5. Дочекатися прибуття фахівців; вказати місце знахідки та повідомити час її виявлення.

Домашнє завдання:

- Законспектувати матеріал уроку, переглянути презентацію до уроку
- Для зворотнього зв'язку використовувати e-mail: 2573562@ukr.net